

Αριθμός 498/2011

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Γ' Πολιτικό Τμήμα

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τους Δικαστές: Ελισάβετ Μουγάκου - Μπρίλλη, Προεδρεύουσα Αρεοπαγίτη (κωλυομένου του Αντιπροέδρου του Αρείου Πάγου), Μίμη Γραμματικούδη, Λεωνίδα Ζερβομπεάκο, Χαράλαμπο Παπαηλιού και Μιχαήλ Θεοχαρίδη, Αρεοπαγίτες.

ΣΥΝΗΛΘΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του στις 21 Μαΐου 2008, με την παρουσία και της γραμματέως Φωτεινής Σαμέλη, για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ:

Του αναιρεσειόντος: Ελληνικού Δημοσίου, που εδρεύει στην Αθήνα, νόμιμα εκπροσωπούμενου, το οποίο εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιό του Ευθύμιο Τσάκα, Πάρεδρο Ν.Σ.Κ. με δήλωση του άρθρου 242 παρ. 2 του Κ.Πολ.Δ.

Του αναιρεσίβλητου: Γ. Δ. ή Λ. του Ι., κατοίκου ..., ο οποίος εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Σπυριδώνα Λάβδα με δήλωση του άρθρου 242 παρ. 2 του Κ.Πολ.Δ.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 4-6-1996 αγωγή του ήδη αναιρεσιβλήτου, που κατατέθηκε στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Σύρου. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 10ΤΠ/1997 προδικαστική, 132ΤΠ/1999 οριστική του ίδιου Δικαστηρίου και 195/2001 του Εφετείου Αιγαίου. Κατά της ανωτέρω εφετειακής απόφασης ασκήθηκε αίτηση αναίρεσης και εκδόθηκε η 437/2003 απόφαση του Αρείου Πάγου, η οποία αναίρεσε την απόφαση αυτή και παρέπεμψε την υπόθεση για περαιτέρω εκδίκαση στο Εφετείο Αιγαίου. Το Εφετείο Αιγαίου εξέδωσε τις 213/2004 (προδικαστική), 147/2006 (οριστική) αποφάσεις, την αναίρεση της τελευταίας ζητεί το αναιρεσίβλητο με την από 12-10-2006 αίτησή του και με τους από 8-2-2008 πρόσθετους λόγους.

Κατά τη συζήτηση της αίτησης αυτής, που εκφωνήθηκε από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν όπως σημειώνεται πιο πάνω. Η Εισηγήτρια Αρεοπαγίτης Ελισάβετ Μουγάκου-Μπρίλλη ανέγνωσε την από 9-5-2008 έκθεσή της, με την οποία εισηγήθηκε την απόρριψη της αίτησης αναίρεσης και του πρόσθετου λόγου αυτής.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Για το παραδεκτό της από 12-10-2006 αίτησης αναίρεσης του Ελληνικού Δημοσίου κατά της 147/2006 απόφασης του Εφετείου Αιγαίου, καθώς και του από 8-2-2008 πρόσθετου λόγου της έχουν κατατεθεί νόμιμα και εμπρόθεσμα στις γραμματείες

του Εφετείου Αιγαίου και του Αρείου Πάγου, αντίστοιχα, αντίγραφα των 33/9-1-2007 και 485/8-4-2008 γνωμοδοτήσεων του αρμόδιου (Β') Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (άρθρο 12 παρ. 1,2 του ν. 2298/1995, όπως αντικαταστάθηκε αρχικά μεν με το άρθρο 28 του ν. 2579/1998 και στη συνέχεια με το άρθρο 42 του ν. 2721/1999).

Σύμφωνα μεν με τη διάταξη του άρθρου 126 παρ. 1 εδαφ. ε' του Κ.Πολ.Δ, η επίδοση γίνεται για το Δημόσιο, σε εκείνους που το εκπροσωπούν σύμφωνα με το νόμο, σύμφωνα δε με τη διάταξη του άρθρου 159 του ίδιου Κώδικα, η παράβαση διάταξης που ρυθμίζει τη διαδικασία και ιδίως τον τύπο κάποιας διαδικαστικής πράξης συνεπάγεται ακυρότητα, την οποία απαγγέλλει το δικαστήριο, 1) αν τη τήρηση της διάταξης απαιτεί ρητά ο νόμος με την ποινή της ακυρότητας

Εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 5 του δ/τος της 26 Ιουνίου / 10 Ιουλίου 1944 "περί Κωδικός των νόμων περί δικών του Δημοσίου", που δεν καταργήθηκε ως ειδική και ισχύει και μετά την εισαγωγή του Κ.Πολ.Δ. "Μόνον αι προς τον Υπουργόν των Οικονομικών κατά τας διατάξεις του από 24/28 Μαρτίου 1867 ν.ΡΛΡ' γενόμεναι κοινοποιήσεις οιουδήποτε δικογράφου επί δικών του Δημοσίου παράγουσι νομίμους συνεπείας. 2. Η διάταξις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται και όταν το Δημόσιον εκπροσωπείται δικαστικώς εκ μέρους άλλου, πλην του επί των Οικονομικών Υπουργού, είτε και εκ μέρους των διευθυντών ταμείων ή οικονομικών εφόρων ή τελώνων ή ετέρου οιουδήποτε κρατικού οργάνου, της προς τον Υπουργόν Οικονομικών επιδόσεως απαιτούμενης και τότε ως προσθέτου τοιαύτης, επί συνεπεία ακυρότητας αυτεπαγγέλτως εξεταζομένης"

Ως δικόγραφο, κατά την έννοια της αμέσως πιο πάνω διάταξης, νοείται όχι μόνο εκείνο που επιδίδεται από ένα διάδικο σε άλλον ή υποβάλλεται στο δικαστήριο (άρθρο 118 Κ.Πολ.Δ), αλλά κάθε έγγραφο που επιδίδεται (άρθρο 122 παρ. 1 Κ.Πολ.Δ), όπως είναι τα διαδικαστικά λεγόμενα έγγραφα, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και η κλήση προς συζήτηση (Ολ.ΑΠ 34/1988, π.ρ.β.λ. ΑΠ 1396/1988). Από την ίδια, επίσης, διάταξη προκύπτει, ότι για να είναι έγκυρη η επίδοση προς το Δημόσιο του σχετικού δικογράφου πρέπει, με ποινή την ακυρότητα, να γίνει τόσο στον Υπουργό Οικονομικών, όσο και στο αρμόδιο όργανο που εκπροσωπεί το Δημόσιο στη συγκεκριμένη δίκη, προδήλως για μεγαλύτερη εξασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου. Αν το δικόγραφο δεν επιδοθεί προς τον Υπουργό των Οικονομικών και προς το αρμόδιο όργανο που εκπροσωπεί το Δημόσιο, τότε η "επίδοση" δεν ολοκληρώθηκε και δεν παράγει έννομες συνέπειες με αποτέλεσμα να επέρχεται ακυρότητα ανεξάρτητα από τη βλάβη του Δημοσίου, η οποία εξετάζεται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο και μπορεί να προταθεί σε οποιοδήποτε στάση της δίκης (Ολ.ΑΠ 34/1988 ό.π., ΑΠ 1105/2005). Περαιτέρω, κατά μεν τη διάταξη του άρθρου 40 παρ. 1 του π.δ/τος 671/1982 "Οργάνωση των

Νομικών Υπηρεσιών της Διοίκησης", που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 10 παρ. 6 του ν. 1256/1982: "Το κύριο προσωπικό των μονάδων που αναφέρονται στο άρθρο 2 του παρόντος έχει εκ της θέσεως του και άνευ άλλου αποδεικτικού στοιχείου την κατά νόμον απαιτούμενη πληρεξουσιότητα για την παράσταση ενώπιον όλων των δικαστηρίων και αρχών κατά την εκδίκαση όλων των αστικών, ποινικών, φορολογικών ή άλλων διοικητικών υποθέσεων του Δημοσίου", κατά δε τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ.2 περίπτ. γ' και 3 περίπτ. α' του π.δ/τος 282/1996 "Οργανισμός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους", "Ο Πρόεδρος του Ν.Σ.Κ α)... β)... γ) υπογράφει τα αποδεικτικά των επιδιδομένων στο Δημόσιο κάθε είδους δικογράφων και δικαστικών αποφάσεων, καθώς και κάθε εγγράφου, που αφορά σε υπόθεση της αρμοδιότητας του (άρθρο 7 παρ. 2 περίπτ. γ'). Ο Πρόεδρος του Ν.Σ.Κ με πράξη του μπορεί να εξουσιοδοτήσει Νομικό Σύμβουλο ή Πάρεδρο από αυτούς που υπηρετούν στην Κεντρική Υπηρεσία για να υπογράφουν "με εντολή του": α) τις εκθέσεις επίδοσης εγγράφων και δικογράφων προς το Δημόσιο (άρθρο 7 παρ. 3 περίπτ.α')". Στην προκείμενη περίπτωση, το αναιρεσίον, με τον πρώτο λόγο της έφεσής του, πρόβαλε το απαράδεκτο της μετά από απόδειξη συζήτησης της ένδικης διεκδικητικής αγωγής στο πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, γιατί η από 15-5-1998 και με αριθμό έκθ. κατάθ. 108/1998 κλήση του αναιρεσιβλήτου για την παραπάνω συζήτηση έπρεπε να επιδοθεί στον Υπουργό των Οικονομικών, ως νόμιμο εκπρόσωπο του. Το Εφετείο, με την προσβαλλόμενη απόφαση, εφαρμόζοντας τις διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 2,4 περίπτ. α', 18 παρ. 4, 21 παρ. 1 και 3 και 40 του π.δ/τος 671/1982, καθώς και εκείνες του π.δ/τος 282/1946, απέρριψε ως αβάσιμο κατ' ουσίαν το λόγο αυτό της έφεσης του αναιρεσίοντος, δεχόμενο, ότι η επίμαχη κλήση "η οποία παραδεκτά είχε στραφεί κατά του Υπουργού των Οικονομικών παραδεκτά επιδόθηκε στον Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Νικόλαο Δασκαλαντωνάκη, ο οποίος είχε εκπροσωπήσει το Ελληνικό Δημόσιο κατά την πρώτη συζήτηση της αγωγής, αφού αυτός είχε την πληρεξουσιότητα να εκπροσωπήσει το Δημόσιο ..., όπως νόμιμα έκρινε και το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο". Δέχθηκε, δηλαδή, το Εφετείο, ότι η μη επίδοση της αμέσως πιο πάνω κλήσης προς περαιτέρω συζήτηση της ένδικης αγωγής προς τον Υπουργό των Οικονομικών καλύφθηκε με την επίδοση της ίδιας κλήσης στον Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Νικόλαο Δασκαλαντωνάκη, ο οποίος, ενόψει της εκπροσώπησης του αναιρεσίοντος κατά την πρώτη συζήτηση της αγωγής από τον ίδιο, είχε την εξουσιοδότηση προς υπογραφή των επιδιδομένων στο αναιρεσίον εγγράφων και δικογράφων, κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 7 παρ. 3 περίπτ. α' του π.δ/τος 282/1996, που προπαρατέθηκε, - κατισχύουσας ως ειδικής της προϊσχύουσας διάταξης του άρθρου 5 του δ/τος της 26-6/10-7-1944 και, συνακόλουθα, ορθά, κατά νόμο, παρέλαβε το επιδιδόμενο προς αυτόν πιο πάνω

δικόγραφο. Όπως, όμως, προέκυψε από τα στοιχεία της δικογραφίας ο πιο πάνω Πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης υπηρέτησε στο Δικαστικό Γραφείο Σύρου κατά το χρονικό διάστημα από 7.11.1994 έως 15.9.1998. Κατά το χρόνο, επομένως, της επίδοσης σ'αυτόν (με την 3892/3.6.1998) έκθεση επίδοσης της αρμόδιας δικαστικής επιμελήτριας του Πρωτοδικείου Σύρου ...) κυρωμένου αντιγράφου της επίμαχης, με αριθμό εκθ. καταθ. 108/15.5.1998, κλήσης προς περαιτέρω συζήτηση της ένδικης αγωγής στο πρωτοβάθμιο Δικαστήριο δεν υπηρετούσε ο τελευταίος στην Κεντρική Υπηρεσία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ούτε είχε εξουσιοδοτηθεί, με πράξη του Προέδρου του εν λόγω Συμβουλίου, να υπογράψει τα επιδιδόμενα στο αναιρεσίον έγγραφα και δικόγραφα, κατ' εφαρμογή της αμέσως πιο πάνω διάταξης του άρθρου 7 παρ. 3 περίπτ. α' του Π.δ/τος 282/1996 (π.ρ.β.λ. και την ήδη ισχύουσα, κατά το χρόνο άσκησης του ήδη κρινόμενου από 8.2.2008 πρόσθετου λόγου της από 12.10.2006 αίτησης αναίρεσης του Ελληνικού Δημοσίου κατά της προσβαλλόμενης (197/2006) απόφασης του Εφετείου Αιγαίου (στις 8.2.2008), υπό στοιχεία Α2 περίπτ. δ' διάταξη της 74/12.3.2007 απόφασης του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Κων/νου Μπακάλη με θέμα: "Παροχή εξουσιοδοτήσεως στους Νομικούς Συμβούλους, Παρέδρους και Δικαστικούς Αντ/πους της Κεντρικής Υπηρεσίας του Ν.Σ.Κ.", να υπογράψουν με εντολή προέδρου ΝΣΚ με την οποία εξουσιοδοτούνται "με εντολή Προέδρου, ΝΣΚ, μεταξύ άλλων, οι Πάρεδροι του εν λόγω Συμβουλίου Ζαφείριος Γεωργιάδης, Νικόλαος Καραγιώργης, Αλεξάνδρα Πετροπούλου και Διονύσιος Κολοβός να υπογράψουν "τις εκθέσεις επιδόσεως εγγράφων και δικογράφων προς το Δημόσιο", -όμοια, κατά το περιεχόμενο, διάταξη με εκείνη του άρθρου 7 παρ. 3 περίπτ. α' του π.δ/τος 282/1996 που προπαρατέθηκε). Με τα δεδομένα αυτά, η επίδοση της προαναφερόμενης κλήσης, - απευθυνομένης προς τον εκπροσωπούντα το αναιρεσίον Υπουργό των Οικονομικών, - προς το νομικό παραστάτη του τελευταίου στη Σύρο Νικόλαο Δασκαλαντωνάκη, ως αντίκλητό του και όχι στον Υπουργό των Οικονομικών και μάλιστα στην εδρεύουσα στην Αθήνα Κεντρική Υπηρεσία του Ν.Σ.Κ. δεν είναι έγκυρη και δεν παράγει έννομες συνέπειες. Ο πρόσθετος, επομένως, λόγος της αναίρεσης με τον οποίο προβάλλεται η από τον αριθμό 14 του άρθρου 559 ΚΠολΔ πλημμέλεια, γιατί το Εφετείο, απορρίπτοντας, με την προσβαλλόμενη απόφαση, ως ουσιαστικά αβάσιμο το σχετικό πρώτο λόγο της έφεσης του αναιρεσίοντος, δεχόμενο παράλληλα την εγκυρότητα της ένδικης επίδοσης, παρά το νόμο δεν κήρυξε την ακυρότητά της, κατά παράβαση των προμνημονευόμενων διατάξεων μη επίδοσης της με αριθμό έκθ. καταθ. 108/15.5.1998 κλήσης του αναιρεσιβλήτου προς περαιτέρω συζήτηση της υπό κρίση αγωγής στον Υπουργό των Οικονομικών, που λαμβάνεται υπόψη και

αυτεπαγγέλτως και μάλιστα ανεξάρτητα από την επέλευση ή όχι βλάβης στο αναιρεσίον, είναι βάσιμος, γι' αυτό και πρέπει να γίνει δεκτός, να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση, να παραπεμφθεί δε η υπόθεση προς περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο Εφετείο, συντιθέμενο, όμως, από άλλους δικαστές, εκτός από εκείνους που εξέδωσαν την προσβαλλόμενη απόφαση (άρθρο 580 παρ.3 ΚΠολΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αναιρεί την 147/2006 απόφαση του Εφετείου Αιγαίου.

Παραπέμπει την υπόθεση προς περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο Εφετείο, συντιθέμενο, όμως, από άλλους δικαστές, εκτός από εκείνους που εξέδωσαν την προσβαλλόμενη απόφαση.

Καταδικάζει τον αναιρεσίβλητο στην πληρωμή των δικαστικών εξόδων του αναιρεσίοντος, τα οποία ορίζει σε τριακόσια (300) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα στις 18 Ιουνίου 2008.

Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Δημοσιεύθηκε στην Αθήνα σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στις 6 Απριλίου 2011.

Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ